

SOFA:

Trauma respektující přístup jako řešení náročného chování u dětí

PRACOVNÍ LIST k oblasti:

Domácí násilí jako jedna z negativních zkušeností v dětství

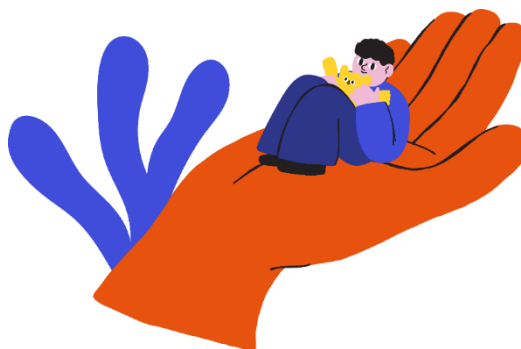
Zadání:

Přečtěte si kazuistiky a odpovězte na otázky.

Kde se v popsanych situacích u dětí opakují vzorce chování rodičů?

Jaký vliv může mít na děti domácí násilí?

Cílem aktivity je přiblížit význam trans generačního přenosu, který ovlivňuje chování dětí a může být nositelem negativních zkušeností v dětství. Je důležité si to uvědomovat při komunikaci jak s člověkem, který je ohrožen domácím násilím, tak i s tím, kdo se ho dopouští.

KAZUISTIKA – Jana a Petr

Jana vyrůstala v rodině, kde byl hlavou rodiny táta – o všem rozhodoval a máma ho musela poslouchat. Když něco nebylo po jeho vůli, začal na mámu křičet a častokrát to končilo i fackami a ranami pěstí. Otci bylo jedno, že se násilí dopouští před zraky dcer. Na Janu a její sestru však nevztáhl ruku. Ke svým dětem uměl být štědrý, ale musely si to vždy zasloužit a splnit otcova očekávání a požadavky na 100 %. Matka před dcerami chování otce omlouvala; sváděla to na jeho přepracovanost nebo to vysvětlovala tím, že si za to mohla sama.

Jana pak od rodiny odešla studovat VŠ do Brna, kde se seznámila s Petrem. Hned zpočátku ji zaujala jeho galantnost, to, jaký o ni má zájem a jak je pozorný. Už jako studenti se spolu sestěhovali a Petr začal při studiu pracovat pro jednu zahraniční firmu. Dva měsíce po sestěhování přesvědčil Petr Janu o tom, aby mu dala své heslo k účtu na Facebooku, ke svému emailu a kontroloval jí i zprávy na WhatsAppu. Vysvětlil jí to tím, že si přeci navzájem věří, a že před sebou nebudou nic skrývat. Jana to chápala, že Petrovi na ní opravdu záleží a miluje ji. Sám jí ale přístup ke svým sociálním sítím nedal. Zanedlouho mu vadilo, když si psala s jakýmkoliv mužem – i když to byl třeba spolužák, se kterým řešila studijní záležitosti nebo její bratranec, kterému přála k narození dítěte. Petr začal hlídat, v čem jde Jana do školy nebo na brigádu. Přišel s tím, že v práci vydělává dost pro ně oba a Jana přece nemusí chodit na brigádu v kavárně. On se o ni postará a Jana se tak bude moct soustředit jen na dokončení školy. Poprvé Janu rozhodila situace, když se chystala na oslavu narozenin kamarádky. Líčila se v koupelně a Petr si toho všiml, že se Jana někam chystá. Začal jí zpovídat kam jde, s kým, jak dlouho se tam zdrží a pak jí na oslavu posílal zprávy, ať už se vrátí, že je mu po ní smutno. Jana se bavila s přáteli a telefon nekontrolovala. Petr se rozčílil, že Jana neodpovídá a nevrací se, a pro Janu si přijel. Mezi přáteli Jany se ještě dokázal ovládat, ale v autě jí pak vynadal, že se chová jako „kurva“ a že mu byla určitě nevěrná. Taky jí řekl, že tyhle její „večírky“ už se nebudou opakovat. Jana plakala, nechápala, co Petrovi tak vadí, ale zároveň se mu za to i omlouvala...

Společné vzorce chování	
Matka Jany	Jana

KAZUISTIKA – Tomáš a Lucie

Tomáš byl jako dítě opakovaně svědkem toho, jak otec ponižoval matku, když jí říkal, jak je neschopná, neumí se o sebe postarat a vyčítal jí každou maličkost. Když byl menší, bylo mu mámy líto, když viděl, jak se zavírá v kuchyni a pláče, chtěl ji utěšit. V pubertě začal mít víc vlastních koníčků a některé byly společné s otcem, jezdili spolu na chatu, opravovali veterána. Když si spolu povídali, otec mu říkal, že je matka slaboch, potřebovala vždy nějakou pevnou ruku, která ji povede a že by na ni nezvyšoval hlas, ale to by musela chovat jinak. Matka se k Tomášovi chovala hezky, ale nikdy se s ním o chování otce nebavila, jako by se za to styděla.

Tomášovi bylo 35, když v práci poznal kolegyni Lucii. Líbilo se mu, že má Lucie spoustu koníčků, je veselá a společenská. Začali spolu chodit, po necelém roce bydlet. Lucie neplánovaně otěhotněla, ale dítě si oba časem přáli a tuto novinu přijali s radostí. Po narození dítěte už neměla Lucie na Tomáše tolik času. Tomáš byl víc a víc podrážděný. Lucie se mu zdála neustále vystresovaná, pořád mu volala a s něčím ho „otravovala“. Tomáš na Lucii začal častěji křičet, přišla mu neschopná, jako by měl na krku dvě malé děti. Myslel na svého otce, na jeho slova o pevném vedení. Lucie si Tomášovi posteskla, že s ní a s malým synem tráví málo času. Tomáš ji seřval, „co si jako představuje, kdo je bude živit a ať se kouká dát do pořádku, jinak ji nechá být a o syna se postará sám, protože by to stejně zvládl líp než ona.“

Společné vzorce chování	
Otec Tomáše	Tomáš